

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 430
van **SABINE VERMEULEN**
datum: 30 maart 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Project 'Dieren onder de wielen' - Resultaten

Voor heel wat dieren vormt het verkeer de belangrijkste onnatuurlijke doodsoorzaak. Met het project 'Dieren onder de wielen 2.0' willen de Vlaamse overheid en Natuurpunt de knelpunten verder in kaart brengen via losse waarnemingen van verkeersslachtoffers, maar dit vervolgproject van 'Dieren onder de wielen' gaat nog een stapje verder. Natuurpunt roept op om vaste trajecten regelmatig te controleren op de aanwezigheid van aangereden dieren. Met de gegevens van die gestandaardiseerde tellingen kan worden ingeschat hoeveel dieren jaarlijks de dood vinden op de Vlaamse wegen en of de verkeersdruk op onze wegen het voortbestaan van bepaalde diersoorten in ons land in gevaar brengt.

Na het eerste project 'Dieren onder de wielen' werd een vervolgproject 'Dieren onder de wielen 2.0' opgestart dat loopt van 1 mei 2013 tot 30 april 2017 waarin mensen verkeersslachtoffers konden melden. Dat kan via de website www.dierenonderdewielen.be en de bijbehorende app of door middel van regelmatige tellingen door trajecttellers op een vast traject.

1. Hoeveel meldingen heeft het project Dieren onder de wielen 2.0 in totaal ontvangen? Graag een overzicht per jaar en per klasse (vogels, reptielen, amfibieën en zoogdieren)?
2. Het project eindigde op 30 april 2017.

Is er een vervolgproject? Zo ja, welke aanpassingen, nieuwigheden heeft het vervolgproject? Kunnen we spreken van een 'Dieren onder de wielen 3.0'? Kunnen meldingen vandaag nog doorgegeven worden en waar?

3. a) Hoeveel trajecttellers hebben zich gedurende het hele project 2.0 gemeld?
b) Hoeveel meldingen kwamen er binnen van de trajecttellers gedurende het hele project 'Dieren onder de wielen 2.0'?
4. Op het einde van het project werden de resultaten geanalyseerd en gebundeld.

Welke knelpunten werden er gelokaliseerd aan de hand van de resultaten? Wijken die af van knelpunten uit het eerste project? Welke prioriteiten kwamen nu naar voren en welke maatregelen zullen nu genomen worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 430 van 30 maart 2018

van **SABINE VERMEULEN**

1. In totaal zijn er tussen 15 oktober 2013 en 28 februari 2017 26.752 meldingen van in totaal 33.866 verkeersslachtoffers van gewervelde dieren (vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen) verzameld. Het aantal meldingen verdeeld per soortgroep:
 - 8.499 vogels;
 - 3.796 amfibieën en reptielen;
 - 14.457 zoogdieren.
2. Het vervolgproject heet 'Registratie van faunaslachtoffers in het verkeer' en wordt door Natuurpunt Studie uitgevoerd in opdracht van het departement Omgeving. 'Dieren onder de wielen 3.0' is de naam waarmee over dit project wordt gecommuniceerd.
Losse meldingen van soorten kunnen nog steeds geregistreerd worden in de online databank www.waarnemingen.be of via de projectpagina www.dierenonderdewielen.be. Ook trajecttellingen zijn nog steeds mogelijk en zullen actief gepromoot worden.
De belangrijkste nieuwigheden zijn het uitbouwen van een aantal apps om het ingeven van data (ook) mogelijk te maken via smartphones, zowel voor losse meldingen als voor trajecttellingen. Communicatie naar de vrijwillige medewerkers, publiek en het beleid is een belangrijk onderdeel van het project. Tot slot wordt gewerkt aan het opzetten van een centraal meldpunt voor aanrijdingen met grote zoogdieren.
3. a) 93 trajecttellers hebben trajecttellingen ingevoerd.
b) 146 trajecten zijn geteld waarbij 3.004 slachtoffers werden gemeld.
4. Knelpunten kunnen als volgt gegroepeerd worden:
 - type 1: locaties waar opvallend veel dieren om het leven komen, veel meer dan op andere locaties langs de weg (groot aantal slachtoffers);
 - type 2: locaties waar slachtoffers vallen van een bepaalde kritische (bijv. bedreigde) soort;
 - type 3: locaties waar vaak aanrijdingen met groot wild voorvallen en die dus extra van belang zijn in relatie tot verkeersveiligheid.

Type 1

Een diepgaande analyse van de knelpunten per soort viel (wegens de omvang van zo'n analyse) buiten de mogelijkheden van deze opdracht. Naast seizoenale patronen werd wel vastgesteld dat de knelpuntlocaties verschillend zijn afhankelijk van de soort of soortgroep. Vooral het aanliggend landgebruik speelt een bepalende rol. Die relatie tussen de landschapskarakteristieken en soort faunaslachtoffers wordt momenteel verder uitgewerkt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en zal mee bepalend zijn voor de keuze van te nemen maatregelen.

Type 2

Bevers zijn aan een herkolonisatie van hun voormalig habitat in Vlaanderen bezig en werden een twintigtal keer als verkeersslachtoffer gemeld. Het gaat meestal om puntlocaties, waar gewone wegen kruisen met waterwegen of andere natte gebieden. Deze locaties zijn overwegend korte wegsegmenten die vrij snel gericht kunnen

worden aangepakt. Hetzelfde geldt voor de otter die sinds 2012 terug aanwezig is in Vlaanderen en waarvan tot nu toe één verkeersslachtoffer gevonden werd. Het oplossen van de knelpunten is bepalend voor het overleven en de herkolonisatie van de soort.

Dassen duiken, waar ze voorkomen, nog te veel op als verkeersslachtoffer. Dassen zijn al jaren aan een zeer traag populatieherstel bezig, vooral in Zuid-Limburg. Verkeersslachtoffers komen er, ondanks de reeds genomen ontsnipperingsmaatregelen, nog te vaak voor. Investeren in de aanleg van wildrasters en dassentunnels zal het verder herstel van de populaties bevorderen.

Bij vogels zijn vooral uilen een soortgroep die sterk getroffen wordt door het verkeer. Kerkuil, ransuil en bosuil worden vooral gemeld op autosnelwegen. Steenuil wordt regelmatig op gewone wegen als verkeersslachtoffer opgemerkt. Kerkuilen worden vooral aangetroffen op de snelwegen doorheen de polders: de E40 tussen Jabbeke en De Panne en de E34 tussen Antwerpen en Zelzate. Ook bosuil wordt vooral op snelwegen waargenomen, maar meer naar het (bosrijkere) binnenland toe, alsook op de snelwegen in de bosrijke omgeving van Brugge. Een aangepaste inrichting van de bermen (hop-overs) is een aangewezen maatregel om het aantal verkeersslachtoffers bij uilen terug te dringen.

Type 3

Locaties waar zich aanrijdingen met groot wild voordoen, verdienen extra aandacht omwille van de verkeersveiligheid. Bij groot wild denken we in Vlaanderen aan edelhert, damhert, ree, everzwijn.

Edelhert en damhert komen slechts in zeer kleine aantallen in het wild voor, waardoor ze ook nauwelijks gemeld werden als verkeersslachtoffer. Van aangereden reeën zijn daarentegen wel heel wat meldingen geregistreerd. De gegevens tonen aan dat waar wegen langs of door bos gaan ook aanrijdingen met reeën kunnen plaatsvinden. Vooral in de bosrijke regio's in Vlaanderen is het uitkijken voor reeën op de weg. Aangepaste ontsnipperingsmaatregelen zoals ecoducten en wildspiegels zijn hier een optie.

Het everzwijn dat aan een gestage opmars bezig is in Vlaanderen, duikt als verkeersslachtoffer op in Limburg en het oosten van de provincie Antwerpen. De maatregelen opgenomen in lopende en geplande ontsnipperingsprojecten spelen hier op in.